

B.A. Sem.-1 Examination

CC-102

Sanskrit

Time : 2-30 Hours]

October-2024

[Max. Marks : 70

સૂચના: ૧ જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના માર્ક સૂચવે છે.

૨ જે પ્રશ્નનો જવાબ લખો તે ક્રમાંક ઉત્તરવહીમાં સ્પષ્ટ દર્શાવો.

Instruction: 1 Number on the right shows marks of the question.

2 Clearly mention the number of the question in answer-sheet you attempt.

પ્રશ્ન-1 નાટ્યકાર ભાસની કૃતિઓનો વિગતે પરિચય આપો.

(14)

Give a detailed introduction of Bhasa's works.

અથવા /Or

પ્રશ્ન-1 ભાસની નાટ્યકાર તરીકેની વિશેષતાઓ વિશે નોંધ લખો.

Write a note on excellence of Bhasa as a dramatist.

પ્રશ્ન-2 નીચે આપેલ શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.

(14)

Translate following verses.

1 सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते यथान्धकारादिव दीपदर्शनम् ।

सुखात्तु यो याति दशां दरिद्रतां स्थितः शरीरेण मृतः स जीवति ॥

2 कामं नीचमिदं वदन्तु विबुधाः सुतेषु यद्वर्तते

विश्वस्तेषु हि वञ्चनापरिभवः शौर्यं न कार्कश्यता ।

स्वाधीना वचनीयताऽपि तु वरं बद्धो न सेवाञ्जलिः

मार्गश्चैव नरेन्द्रसौप्तिकवधे पूर्वं कृतो द्रोणिना ॥

3 मार्जार प्लवने वृकोऽपसरणे श्येनो गृहावलोकने

निद्रासुप्तमनुष्यवीर्यतुलने संસર્પणे પન્નગઃ ।

માયા વર્ણશરીરભેદકરણે વાગ્ દેસભાષાન્તરે

દીપો રાત્રિષુ સઙ્કટે ચ તિમિરં વાયુઃ સ્થલે નૌર્જલે ॥

અથવા /Or

પ્રશ્ન-2 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

Write Short-notes (any two)

1 वसन्तसेना अनुकरण प्रसङ्गः ।

2 द्यूतकर प्रसङ्गः ।

3 कर्णपूर प्रसङ्गः ।

4 अलंकारन्यास प्रसङ्गः ।

પ્રશ્ન-3 સન્દર્ભસહિત સમજાવો.

(14)

Explain with reference to the context.

1 अतिदरिद्रसत्तागणिका अवचनीया भवति ।

2 बाह्यजनधारितमलङ्कारं गृहजनो न द्रक्ष्यति ।

3 स्वदोषैर्भवति हि शङ्किनो मनुष्यः ।

અથવા / OR

પ્રશ્ન-3 ચારુદત્તમ્ નાટકને આધારે વસન્તસેનાનું નું પાત્રાલેખન કરો.

Delineate the character of Vasantsena based on ચારુદત્તમ્ ।

પ્રશ્ન-4 સંસ્કૃત રૂપકની ઉત્પત્તિ વિષયક વિવિધ વાદો વિશે નોંધ લખો.

(14)

Write a note about various theories regarding origin of Sanskrit drama.

અથવા / OR

પ્રશ્ન-4 સંસ્કૃત રૂપકના પ્રકારોનો પરિચય આપો.

Give an introduction to types of Sanskrit રૂપક,

પ્રશ્ન-5 કૌસમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (કોઈપણ સાત)

(14)

Answer by choosing an appropriate option. (any seven)

1 ભાસનાટકયક માં કુલ કેટલી કૃતિઓ છે ?

(10/ 6/ 13)

2 ચારુદત્તમ્ નાટકનું કથાનક..... છે.

(પૌરાણિક / ઇતિહાસિક / કવિકલ્પિત)

3 હાથીને બજારમાં શસ્ત્ર વગર કોણ વશ કરે છે ?

(કર્ણપૂર: / સંવાહક: / સજ્જલક:)

4 ખલનાયક રાજાના સાળાનું નામ જણાવો. ?

(શકાર: / સજ્જલક: / ચારુદત્ત:)

5 વસન્તસેના એના ઘરેણાં કોને ઘેર થાપણ તરીકે મૂકે છે ?

(શકાર: / સજ્જલક: / ચારુદત્ત:)

6 હાથી કોને બે દંતશૂળ વચ્ચે પકડી ઉછાળે છે ?

(સંન્યાસી / ચૌર: / વિદૂષક:)

7 ચારુદત્તમ્ નાટકના વિદૂષકનું નામ જણાવો.

(શકાર: / ચારુદત્ત: / મૈત્રેય:)

8 ચારુદત્તના ઘરની દાસીનું નામ જણાવો.

(રદનિકા / મદનિકા / વસન્તસેના)

9 સંસ્કૃત રૂપકની ઉત્પત્તિવિષયક ઘુલોકવાદ કયા ગ્રંથમાં વર્ણવાયો છે ?

(ભરતના નાટ્યશાસ્ત્રમાં/નાટ્યવેદમાં / ઋગ્વેદમાં)

10 નાટ્યવેદની રચના કોણે કરી ?

(બ્રહ્મા/ ભરતમુનિ / વિશ્વકર્મા)

11 ભાસના નાટકો સો પ્રથમ કોને મળ્યાં ?

(ટીગણપતિ શાસ્ત્રી / યુધિષ્ઠિર મીમાંસક / શ્રી કરપાત્રીજી

12 ચોરનું નામ શું છે?

(શકાર: / સજ્જલક: / ચારુદત્ત:)